

ontvinger... dit als gewaardeerde aanvulling van ons stukje... aanne volgen. B. B.

Als lezer... O. T. zend ik U hierbij een kiekje van mijn bloem... Clivia. Misschien is het geschikt voor plaatsing... U ziet komen er uit één stam 2 bloemstengels, het zaad van het vorige jaar er nog aan zit. Ik heb geheel Uw voorschriften gevolgd, 's zomers geef ik af en toe koemest en 's winters laat ik ze een paar maanden droog staan. Volgens mijn ervaring gaat de bewering niet op, dat een Clivia geen groote pot moet hebben. Deze plant staat althans in een bloembak in den vollen grond en het is niet de eerste keer dat zij bloeit terwijl er vruchten aan zitten.

Almelo.

Mej. S. de Vries.

Anemone blanda scythica.

(Foto Kleber.)

ANEMONEN.

Als de lentezon alom leven brengt, komen ook de Anemoontjes, voor den dag. Nauwelijks is de maand April in 't land of vlug schieten de knikkende bloemknoppen van onder het herfstblad uit met lichte, teere kleurtjes.

Hoe heerlijk is 't dan in de vrije natuur te kunnen wandelen en deze lieve voorjaarskinderen te aanschouwen.

Hier staat naast de trotsche beuk heel laag bij den grond de *Anemone nemorosa* met hare fijne, witte bloemen. Elders staan in den tuin weer groepjes van *Anemone Pulsatilla* met haar zijdeachtige knoppen, welke zich donker violet openen. Hoe schoon zijn ze 's morgens, bedekt met zilveren dauw? Prachtig is ook *A. vernalis*, rozerood. Groote bekoring gaat van alle uit.

Later vinden we *A. coronaria*, *A. fulgens*, met veelkleurige bloemen, omgeven door een groene loofkrans. Deze bloeien in Juni—Juli en worden opgevolgd door *A. sylvestris* (wit), terwijl de *A. japonica* het slot geeft met groote, witte, tot rozeroode bloemen op hooge stengels. Men ziet er is verscheidenheid in overvloed, Anemonen met knollen en met wortelstokken. We kunnen ze in drie groepen verdeelen: de voorjaars-, de zomer- en de herfstbloeiasters.

Tot de voorjaarsbloeiasters rekenen we, behalve de bovengenoemde, de *A. apennina* met blauwe, en variëteiten van deze met witte bloempjes. Ze bloeit reeds in Maart en April. De knolletjes plant men in September. Hoogte is 15 c.M.

De bovengenoemde *A. nemorosa* of Woudanemoon groeit 't liefst in halfschaduw. Heele veldjes boeien dan ons oog. De knopjes zijn iets neerbuigend met een roze-bruinen achterkant. Het blad is diepingsneden doch niet fijn gedeeld. Deze bloeit in April. Variëteiten heeft men ervan met violette, blauwe, witte en dubbele witte bloemen. Ze houdt van humus en vocht.

Grootbloemig is de *A. mexicana*. Deze wordt ook hooger, tot 25 c.M. Ze bloeit in April. Ze houdt van schaduw.

Heel vroeg is *A. blanda* met mooie sterretjes van bloemen, die zich liefst in de volle zon ontplooiën (wit of blauw). Ze verlangt een niet te vochtigen grond. Z.-Europa is haar vaderland.

Aardige sterretjes geeft *A. ranunculoides*, die niet vaak in den tuin gezien wordt. Er is ook een dubbelbl. variëteit van. Ze bloeit in April, houdt van vochtigen veengrond.

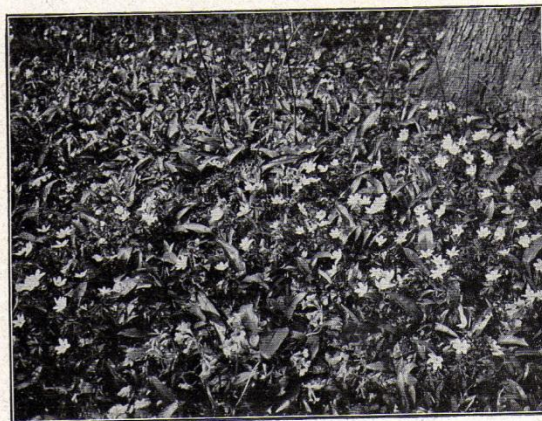
De bovengenoemde *Anemone Pulsatilla* heeft een groote familie. Paaschbloem noemt de Hollander haar en Kuchenschelle de Duitscher. Ze wordt in ons land in het Oosten nog een enkelen keer in 't wild aangetroffen, bloeit in Maart-Mei en staat liefst in lichte schaduw. De oorspronkelijke kleur is violet, maar in de cultuures vindt men ook roze en witte variaties. Ze groeit 't liefst in humusachtigen en kalkhoudenden grond. De bloem is knikkend en 't blad fijn gedeeld.

Tot deze zelfde klasse met hangende bloemen rekenen we ook *A. Halleri* met groote violette bloem (April—Mei), de fijne *Anemone vernalis*, roze tot violet, in 't hart lichter; deze bloeit rijk en blijft laag (April); evenzoo de *A. alpina*, welke wit is en pl. m. 25 c.M. hoog wordt. Deze bloeit in Juni.

De *Anemone sylvestris* met witte bloemen in den zomer, bloeit in Mei—Juli, en is een echte schaduw- en kalkplant. Breidt zich uit door uitloopers. Er bestaat een dubbele variëteit van.

Al de genoemde anemonen hebben één bloem per stengel, evenals *A. coronaria* en *A. fulgens*. Deze laatste kenmerken zich door groote bloemen in talrijke kleuren. Men poot de knollen in Maart, die dan in Juni bloeien; liefst volle zon.

Schitterende bedden en strooken verkrijgt men met deze enkele en dubbele Anemonen in kleuren diep blauw

Anemone nemorosa.

(Foto Klebe.)

Anemone alpina.

en rood, gestreept en wit. Men plant de knolanemonen-6—8 c.M. diep.

Een andere groep is die, welke meer bloemen geven per stengel. Daarvan is de vroegste *A. narcissiflora* met witte bloemen. Bloem is niet groot. Ze wordt ongeveer 40 c.M. hoog. Terzelfder tijd bloeit de *A. canadensis*. Deze wordt hooger en de bloemen zijn dubbel zoo groot als bij voorgaande. Ze bloeien vanaf Mei. Even later, in Juli, komt *A. hupehensis* met langgesteelde, groote, roze bloemen. Ze gelijkt op *A. japonica* en komt ook uit het Oosten (China en Japan). Ze wordt echter niet zoo hoog.

De *A. japonica* vormt 't slot van den Anemonen-bloei. Vele variëteiten ervan sieren den tuin met witte, tot violetroode, in enkele en dubbele bloemen. Ze worden van 60—100 c.M. hoog en geven in Aug.—October groote bloemen op lange stengels. De laatstgenoemde soorten hebben gaarne een lichtbeschaduwde standplaats. Men plant deze het beste in 't voorjaar; winterbedekking is gewenscht.

G. C. Sutterland.

Koude bakken.

SNIJ- EN SPERCIEBOONEN.

Wanneer in het voorjaar de natuur wat zachter en

milder is geworden en de zon reeds veel warmte aan de aarde meedeelt, is de tijd, dat de koude bakken dienst kunnen doen, voor verscheidene gewassen verstrekken. Toch zijn er eenige, welke het beschuttende glas nog geenszins kunnen missen, daar ze zelfs in het warme jaargetijde onder glas geteeld worden, of waarmee eerst laat in het voorjaar op den vollen grond men kan gaan telen, zooals bijv. de boonen, van het geslacht *Phaseolus*.

Wie van de laatste wat vroeger wil genieten, moet zijn toevlucht nemen tot kas of bak, want snij- en spencieboonen moeten over veel warmte kunnen beschikken, om goed te ontwikkelen. Ieder, die deze boonsoorten in den vollen grond geteeld heeft, weet, dat warmte een hoofdvereischte is, om een goede opbrengst te verkrijgen. Daarom kan de vollegrondscultuur op haar vroegst half Mei een aanvang nemen.

Met de koude bak is men begin April begonnen.

Inzonderheid voor de kieming hebben snij- en spencieboonen veel warmte nodig. Zonder deze verloopt ze te langzaam; de kiemplantjes komen dan zonder of met een ziek hart boven den grond en daardoor wordt de kans op een goeden oogst aanzienlijk verminderd. Gewoonlijk is opnieuw zaaien noodzakelijk, wanneer de boonen te lang in den grond blijven liggen.

We dienen dus te zorgen, dat de kiemingsvoorwaarden zoo gunstig mogelijk zijn in den bak. In de eerste plaats moet men daartoe eerste kwaliteit zaaiboonen uitkiezen. Overjarige boonen komen niet in aanmerking, maar we nemen nieuwe en zoeken die nauwkeurig uit. Alleen die boonen welke geheel gaaf en ongevlekt zijn, moeten gebruikt worden; gevlekte zijn door een zwam besmet. Verder zorgen we, dat de bak, waarin gezaaid zal worden, zoo warm mogelijk is.

Terwijl de boonen kiemen, maken we den bak in orde. De grond wordt ruim bemest met korten stal mest, welke niet al te rijk is aan stikstof, maar wel veel fosforzuur bevat. Daarom is toevoeging van wat superfosfaat aan den mest zeer gewenscht. Voor de noodige stikstof zorgen de boonen later gedeeltelijk zelf. Tegelijk wordt de grond goed gespit en fijn geharkt. De grondbewerking is dus geheel gelijk aan die van de boonebedden op den vollen grond.

Bij het zaaien kunnen we op twee manieren te werk gaan: 1e de boonen tersond op de bepaalde plaats in den grond leggen, 2e de heele hoeveelheid zaaiboonen dicht bij elkaar leggen, waarna men na de kieming de plantjes op den vereischten afstand uitplant.

Bij de eerste manier maken we kuiltes in den grond ter diepte van 6 à 7 c.M. en wel op afstanden van 35 c.M. Indien we dan het eerste kuiltje 15 c.M. van de bovenplank en het laatste op de rij 25 c.M. van de onderplank maken, dan komen er precies 4 kuiltes. In elk kuiltje leggen we twee boonen en nemen den afstand tusschen de rijen 40 c.M., zoodat er onder elken eenruiter 2 rijen van 4 kuiltes komen. Leggen we in elk kuiltje maar één boon, dan behoeft de afstand op de rij slechts 20 c.M. te zijn. Men moet de boonen liefst niet dichter bij elkaar leggen in de meening, dat het grootere getal planten een ruimere opbrengst zal geven. In den regel is het omgekeerde het geval, daar bij een te dichten stand de boonen wel veel blad maken, doch slecht bloeien. Bovendien loopt men groot gevaar, vooral bij veel donker weer, dat er schimmel in de boonen optreedt en dan is het mis met de kweekerij.

Nadat de boonen in de kuiltes gelegd zijn, worden deze voor ruim de helft met aarde gevuld. Enkele dagen nadat de boonen gekiemd zijn, zijn de plantjes reeds zooveel gerekt, dat de zaadlobben boven de kuiltes uit-

steken; dan moeten deze geheel gevuld worden. Op die wijze handelende krijgt het stengelstukje onder de zaadlobben gelegenheid daar worteltjes te vormen, wat zeer bevorderlijk is aan den groei der planten.

Aan deze manier van zaaien zijn echter enkele bezwaren verbonden. Doordat de onderzijde van den bak min of meer in de schaduw van de onderplank ligt, biedt deze plaats minder gunstige groeivoorwaarden dan de bovenzijde. Daardoor zullen de zaden, aan den lagen kant gelegd, langzamer kiemen, dan die aan den hoogen kant en de daar staande plantjes zullen langzamer groeien. We krijgen dus een ongelijk gewas, wat nog zeer goed waar te nemen valt, wanneer de tijd van boonenplukken gekomen is. Treffen we kort na het zaaien veel donker en vochtig weer, dan blijft niet zelden de onderste rij voor een groot deel weg, zoodat er bijgeplant moet worden.

Deze bezwaren kunnen we ontgaan, door op de tweede, hierboven genoemde manier, te zaaien. Daartoe worden de boonen in houten kistjes, in schotels of ook wel aan den bovenkant van den bak dicht bijeen uitgezaaid en met een laagje aarde ter dikte van ongeveer 5 cm. bedekt. In den regel heeft men dan 14 dagen na het leggen der boonen, plantjes, welke geschikt zijn, om in de bakken overgeplant te worden. Deze kunnen we zoodoende ook 14 dagen langer bezet houden met een voorgewas, bijv. spinazie, radijs, raapstelen.

Behalve dit voordeel biedt deze methode nog een ander aan. De ontkieming van dicht bijeengezaaide boonen heeft sneller en gelijkmatiger plaats, dan wanneer ze afzonderlijk gezaaid worden. Bij de kieming van zaden toch wordt veel warmte ontwikkeld. Het gevolg hiervan is, dat men krachtiger plantjes krijgt.

Zoodra de zaadlobben horizontaal gericht zijn, moeten de plantjes op de hierboven aangegeven afstanden in den bak uitgezet worden. Langer moet men daarmee niet wachten, want dan zijn de eerste blaadjes reeds zoo ver ontwikkeld, dat ze al vrij wat water verdampen en dus zouden de plantjes door de verplanting te veel lijden, vooral bij zonnig weer.

Om een goede wortelvorming te bevorderen, moeten ze tot aan de zaadlobben in den grond gezet worden. Tengevolge der dichte zaaiing zijn ze echter nog al gerekent en daarom plant men ze in schuine richting, zoodat de worteltjes in de bovenlaag van den grond zich ontwikkelen, waar ze het meest van de zonnewarmte kunnen profiteeren. Zet men de plantjes rechtop, dan komen de worteltjes in een diepere en dus koudere laag te staan, want in den kouden bak moet de warmte van boven komen. De ondergrond kan daarin in het voorjaar lang koud blijven. Daarom zou afrotting der worteltjes het gevolg kunnen zijn van deze laatste manier van planting. In ieder geval zouden de plantjes langzamer groeien.

Wanneer na eenigen tijd het hart boven het eerste paar enkelvoudige bladeren bij de snijboonen en boven de eerste drietallige bladeren bij de spersieboonen verschenen is, moet dit weggeknepen worden. Uit de oksels dier bladeren ontwikkelen zich dan stengeltjes, zoodat men goed vertakte planten krijgt.

Omdat boonen veel warmte nodig hebben, moet men vooral in het begin niet veel luchten. Bij helder weer mogen de ramen wel opgezet worden, maar dan moet men ze in den namiddag weer dicht leggen, vóórdat de zon van den bak af is. De verzamelde warmte gaat dan 's nachts niet geheel verloren, wat we ook voorkomen kunnen door 's avonds te dekken.

Aanvankelijk moet ook spaarzaam gegoten worden, om schimmelvorming en rotting te voorkomen, evenals te sterke afkoeling van den grond. Als de planten wat grooter geworden zijn en dus grooter behoefte aan water hebben,

gieten we wat ruimer. We doen dat steeds in den morgen; terstond daarna worden dan de ramen opgezet, om het opdrogen te bevorderen.

Bij helder weer moet er nu ook veel gelucht worden, maar altijd zoo, dat er geen tocht in den bak komt, omdat dan gewoonlijk bladluizen optreden. Vooral gedurende den bloeitijd eischt het luchten nauwlettende zorg, want de bloemen, zoowel als de jonge peultjes loopen anders groot gevaar te rotten. Men moet dan alleen midden op den dag gieten met water, dat te voren een tijd in de zon gestaan heeft.

Bij niet ongunstig weer kunnen de boonen door al meer en meer te luchten in het laatst van Mei zachtjes aan gewend gemaakt worden aan de buitenlucht. Na voldoenden overgang kunnen daarna de ramen geheel weggenomen worden en weer dienen voor een andere teelt, bijv. die van komkommers of meloenen.

Wie lang boonen plukken wil, moet daarbij met de noodige voorzichtigheid te werk gaan. Het is verkeerd, de peulen van de stengels af te rukken. Daardoor ruikt men tevens de wortels der planten los, zoodat deze weldra sterk achteruit gaan en niet lang dragen. Men moet daarom met de eene hand den stengel vasthouden en met de andere hand de peulen er af breken. Ook kan men ze met een schaar afknippen, wat volstrekt niet langzamer gaat, dan plukken. Zoo doende ontwikkelen zich gedurende langen tijd nieuwe stengels, bloemen en vruchten en kan er uit een bak van enkele ramen heel wat geoogst worden.

Voor de cultuur in den bak kunnen natuurlijk alleen stamboonen dienen. Als meest geschikte variëteiten kunnen we aanbevelen: de *breede stamsnijboon* en de *dubbele stamprinsesseboon*, met of zonder draad. v. D.

PLANTENLEVEN.

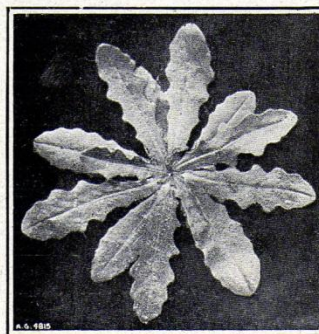
ROZETTEN.

Artistieke voorbeelden der Natuur. — Een voorwerp van waardeerende bewondering en onderzoekende belangstelling. — Een strijdmiddel voor de planten.

De kunstenaars zien in de rozetten, zooals er hier een tweetal afgebeeld zijn, artistieke voorbeelden, door de natuur geschapen, en gretig hebben schilders en beeldhouwers er van de vroegste tijden af gebruik van gemaakt voor hun decoratieve uitingen.

Den natuurvriend zijn het voorwerpen voor waardeerende bewondering en tevens voor onderzoekende belangstelling.

Voor de planten zelf evenwel is het rozet één van de

Bladrozet van Herfstleuwentand.